

Section II Dalis

SA

Sėvynė

Moterų
ir Vaikų
Laikraštis

No. 8

NEW YORK, VASARIO-FEB. 22, 1918

Vol. X

MOTINOS

Apdrauskite Savo Vaikus

NĖRA reikalo pri-
rašinėti vaikus prie
svetimtautiškų Insu-
rurance kompanijų,
— galite apdrausti
Susivienijime Lietu-
vių Amerikoje. Ap-
drausdami savo vai-
kus S.L.A., mokėsit
mažiau, o atsitikime
nelaimės gausit dau-
giau. Kompanijų a-
gentams mokėdamos
po 10c. savaitėje iš-
mokate per metus
\$5.20; atsitikime ne-
laimės gaunate \$25.
Į S.L.A. mokėsit po
50c. į 3 mėnesius —
per metus išmokėsit
\$2.00, o nelaiminga-
me atsitikime gau-
nate nuo \$25 iki \$100
apsaugos.

NIEKAD nieks ne-
barškina į duris,
kaip daro tokie a-
gentai, rinkdami kas
savaitė dešimtukus:
Susivienijime Lietu-
vių Amerikoje apmo-
kate kartą į tris mė-
nesius arba ir už vi-
sus metus iškalno.
Reikalus atliekat sa-
vo prigimtoje kalbo-
je, o kuopų viršininkai
suteikia jums
nariams viso-
kiariopą naudą

ISTATAI

PRIĖMIMUI VAIKŲ PRIE Susivienijimo Lietuviu Amerikoje

1. Visi lietuviai, abiejų lyčių vaikai, sveiki ant
kuno ir proto, nuo 1 iki 18 metų amž., gali pri-
gulėti prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje.

2. Vaikai nuo 1 iki 5 m. amž. moka \$2.00 per
metus, arba 50c. kas 3 mėnesiai, t. y.: sausio,
balandžio, liepos ir spalio mėn. Šio skyriaus
vaikai gauna pomirtinės \$25.00.

3. Vaikai nuo 5 iki 10 m. moka \$2.25 per me-
tus, — pirmą bertainį metų 75c., o kitus tris
bertainius po 50c. Pomirtinės gauna \$50.00. —
Vaikams, nuo 10 iki 18 m. am., mokant po \$2.25
per metus, bus išmokama \$100.00 pomirtinės.

4. Vaikai nuo 1 iki 5 m. amž. moka įstojimo
25c. Įstojimą ir už 1-ą bertainį moka sykiu,
t. y. 75c.; nuo 5 iki 18 m. moka įstojimo 25c.,
50c. bertaininės ir 25c. reikalams, arba viso \$1.00.

5. Visų trijų skyrių vaikai tik išbuvę 30 dienų
Susivienijime gali gauti pomirtinę. Prigulėjimas
vaiko prie S.L.A. skaitosi nuo tada, kada jo įsto-
jimo piningai priimti į Centrą.

6. Vaikai, prisirašę prie S.L.A., gaus iš Centro
paliudijimus, ant kurių bus įrašyta vardas, pa-
vardė ir laikas įsirašymo į S.L.A.

7. Vaikai skolingi už vieną bertainį tampa su-
spenduoti, skolingi už du — liekasi išbraukti.

8. Vaikui mirus, pomirtinę gauna tėvai; nesant
tėvų — giminės, nesant giminų — urėdiškai pri-
pažinti vaikų globėjai. Pomirtinę išmokama pri-
stačius paliudijimą, ant kurio turi būti pasirašę
daktaras ir graborius.

9. Vaikai yra paliuosuojami nuo mokėjimo tau-
tiškų centų ir kitokių „ekstra“ mokesčių. Paliuo-
suoti taipgi nuo mokesčių siuntimui delegatų.

10. Vaikai neturi tiesos, prie rinkimo delegatų
ir patys negali būti siunčiami kaip delegatai.

11. Vaikai turi būti įrašomi kuopų susirinki-
muose. Kuopų viršininkai ir abelnai visi sąna-
riai turi tēmyti, kad nebutų įrašoma vaikai ne-
sveiki. Abejojant apie vaiko sveikatą, turi būti
pareikalauta daktaro paliudijimas, už kurį apmo-
ka tėvai arba įrašanchios vaikus ypotos.

12. Vaikai nedoro pasielgimo, neklausantys tė-
vų, negali būti priimami prie S.L.A.

13. Vaikus prirašantieji turi paduoti teisingai
vaiko metus; neteisingai paduoti metai, jei bus
susekta, vaikas taps iš S.L.A. prašalintas be su-
grąžinimo įmokėtų piningų. Abejojant apie vai-
ko metus, tėvai turi pristatyti gimimo metrikus.

VAIKAI priimami į
S.L.A. nuo 1 iki
18 metų amž.; pas-
kui, be jokio įsirašy-
mo ir be daktaro eg-
zaminacijos pereina
į suaugusių skyrių.
Po prisirašymo, kaip
parodo įstatuose, už
30 dienų vaikai tam-
pa pilnais nariais ir,
atsitikus mirčiai, iš-
mokama pilną įsta-
tuose parodytą po-
mirtinę be atidėlio-
jimo. Vaikai priima-
ma be daktaro pa-
liudijimo — užten-
ka, kad du S.L.A.
nariai patvirtina vai-
ko sveikatą kuopos
usirinkime. Kuopos
randasi kiekviename
mieste.

SKAITYDAMOS ši
laikraštį, pratinkit
taipgi ir savo vaike-
lius prie skaitymo:
jiems yra pavestas
Vaikų Skyrius. Me-
dį galima lenkti pa-
kol jaunas, taip ir
vaikelius galima pri-
pratinti skaityti iš
mažens, taipgi supa-
žindinti juos su taja
Draugija, kuri rupi-
nasi ir teikia savo
reikalingas in-
formacijas.

Reikalaudami platesnių informacijų, kreipkitės prie vietinės kuopos valdybos arba į Centro Sekretorių šiuo adresu:

A. B. Strimaitis

307 West 30th Street
NEW YORK CITY

Motery
Laikraštis

TĒVŪNE

Vaiķu
Laikraštis

SECTION II

DALIS II.

No.8

New York, Vasario-February 22, 1918

Vol. X

DAUGPATYSTĒ VOKIETIJOJE

236 TAMSIOJI NAKTIS

VOKIETIJOJE, kaip jau nuo kurio laiko rašo laikraščiai, ketinama įvesti toki tvarka, kad vienas vyras galėsias vesti kelias moteris. Apie tai sužinoma iš laiškų, rastų prie vokiečių, paimtų nelaisvėn, iš tam tikrų pamfletų, platinamų tarp kareivių. Vienas tokių pamfletų, yra išleistas 1917 m., firmos Oscar Mueller, Koelne, antgalviu: „Antraeilės Jungtuvės, kaipo Budas Sudarymui Naujos ir Galingos Armijos ir Apvalymui Moralybės.“ Pamfleto autorius, Carl Hermann Torges, sakosi esąs jau 70 metų amžiaus, apkeliavęs daug svieto ir visoko matęs.

Visas leidinys yra paremtas reikalais Vokietijos armijos, nesa „militarė tautos galybė priklauso nuo skaičiaus vyrų, galinčių nešioti ginklą.“ Taigi autorius ir skelbia, kad nevedėliai šiandien esą visuomenės šašai ir, kaipo tokie, turį buti išnaukinti. Jisai, kalbėdamas apie moralybę, sako, kad gyvenimas duodąs Vokietijai teisę paskelbti morališku ir tai, kas ikišiol visų buvo laikoma nemorališka. Jisai, vyriausiai, pasiulo štai ką:

„Visoms visuomenės kliasų moterims, sulaukusioms tam tikro amžiaus, reikia del Tėvynės labo, netik pavelyti, bet ir paliepti antraeiliai susituokti su tokiu vyru, prie kokio ji naturaliai jaučia patraukimą. Toks vyras turi buti jau vedęs, ir jis turi gauti savo tikrosios pačios pavelijimą susituokti su kita moterimi. Toki išlyga yra reikalinga apsisaugojimui nuo suviliojimų, kas len-

gvai gali atsitikti prie kitokių aplinkybių.

„Tokių antraeilų jungtuvų vaikai gauna savo motinos vardą ir yra pavedami valstybės globai, jei pati motina nenorėtų paimti ant savęs atsakomybės už jų auklėjimą. Tokie vaikai turi buti pagodojami taip pat, kaip ir visi kiti visuomenės nariai. Motinos turi nešioti siaurą šliubinį žiedą, kaipo ženklą savo patriotiškumo. Antraeilės jungtuvės gali buti pertrauktos, kaip tiktai atsiekiama jų tikslas.“

Kitoje vietoje brošiūros autorius Torges sako, kad tokių jungtuvų tikslas, tai yra padauginimas tautos narių, gali buti atsiektas bėgyje 20 metų, ir po to laiko toks, sakysime, „artificialis“ vaikų gimdymas, gali buti panaikintas. Užsimindamas apie žmonių sąžinę, kuri gali priešinties tokiam moterų išnaudojimui ir pažeminimo budui, jis sako:

„Toku budu tas klausimas jau virsta religijos klausimu, ir jį galima išrišti tiktai su kuningijos pagalba. To klausimo išrišimas priguli nuo pačių moterų ir dvasiškių, su pagalba valstybės; reikia dabar jau nusverti, ar Vokietija gali išsilaikyti ant dabartinio moralybės laipsnio, ar turi imti tokias, kaip minėtoji, priemones, kad ateityje galėjus atsilaikyti prieš priešus, kurių skaičius vis dauginasi.“

Viršiaus paduotosios ištraukos yra paimtos iš pamfleto, platinamo labiausiai tarp Vokietijos moterų. Tarp kareivių gi daugiausiai yra prasiplatines pamfletas antgalviu: „Tuščias Lopšys ir Kareivio Pareiga.“ Šitame pamfleto tarp kitko sakoma:

„Kareiviai, Tėvynei grąso didelis pavojus, nes nupuola gimimų skaičius. Šiandien Vokietijos lopšiai jau tušti; jūsų pareiga yra pasirupinti, kad jie būtų pilni.

„Jūs, nevedėliai, kuomet tik pasiliuososite kuriam laikui iš kariuomenės, tuojaus apsiveskite su merginomis, kurios jums patinka. Tuojaus padarykite jas savo moterimis.

„Tėvynė reikalauja sveikų kūdikių.

„Jūs, vedusieji vyrai ir jūsų pačios, turite išmesti iš savo minties pavydą ir turite pagalvoti, ar jūs neturite taip pat pareigų sulig savo Tėvynės.

„Jūs turite apgalvoti, ar ne privalote padaryti garbingą jungtųjų kontraktą su viena kokia iš milijono netekėjusių moterų. Žiurėkite, jūsų pačios užgirs tokias jungtuves.

„Visi jūs atsiminkite — ištuštėję Vokietijos lopšiai turi būti pripildyti.”

Šveicarijos katalikų organas „*Aargauer Volksblatt*” smarkiai užsipuolė ant tokio sumanymo įvesti „antraeiles jungtuves.” Tame laikraštyje sakoma, kad tarpe Vokietijos kareivių kasimuose ir tarpe visokių luomų moterų dykai išplatinta keli milijonai egzempliorių tokio pamfletų ir kad tokie pamfletai per keletą mėnesių liuosai buvo Vokietijoje platinami ir nei vienas Vokietijos laikraštis prieš tai neužprotestavo. Taigi pamfletas, kaip spėjama, buvo kaip ir oficialė valdžios propaganda, prieš kurią, to laikraščio nuomone, turėtų sukilti visas civilizotas pasaulis didžiausiame pasipiktinime: čia yra įžeidimas netik moterei, kaipo žmogui, bet ir pačiai religijai.

Ištikrųjų, Vokietijoje gyventojų skaičius karės metu sumažėjo. Prieš karę kas metai Vokietijos gyventojų priaugdavo milijonas; 1916 metuose jų skaičius sumažėjo ant 300 tukstančių. Taip pat ir vestuvių sumažėjo vienais tiktais 1916 metais ant 40 nuošimčių. Tarp vedusiųjų gimimų skaičius žymiai nupuolė dėl daugelio

priežasčių, kurių vyriausiomis yra: trukumas maisto, begalo didelis skaičius moterų, dirbančių amunicijos dirbtuvėse ir prie kitokių darbų, prie kurių prieš karę dirbdavo tiktai vyrai.

Bet tos aplinkybės dar nepateisina Vokietijos patriotų, rekomenduojančių paversti moteris į paprastas gimdymo mašinas, inkubatorius. Praeis karė, pagerės gyvenimo sąlygos, sumažės militarizmo našta, žmonės ims protingiau galvoti— užaugs ir nauja žmonijos karta. Kaip kvaila ir nežmoniška yra toki vokiškų patriotų propaganda, taip pat kvaila yra propaganda ir tarp mūsų, lietuvių, kad kuodaučiausia gimdžius vaikų. Nesenai, pvzd., kun. Kemėšis prakalbose skelbęs, buk Lietuvos valdžia skirianti dovanas tėvams, turintiems daug vaikų!.. Mūsų supratimu, didelis lietuvių skurdas, tamsumas ir nelaimė yra tame, kad mūsų žmonės turi daugiau vaikų, negu jiems reikia, negu jie gali išmaitinti ir tinkamai išauklėti. Nedaug tebus naudos Lietuvai, jei joje bus daug skurdžių ir tamsunų. Verčiaus te bunie mažiau žmonių, bet užtai te jie bunie apšviesti, sveiki kunu ir protu. Prie to prieisime tiktai tuokart, jei mūsų šeimynos gyvens gerai, šviesiai ir išmintingai; jei kiekvienas visuomenės narys atliks produktyvį visuomenėje darbą (vadinasi, jei ir kuningai dirbs naudingą visuomenei darbą per tas šešias savaitėje dienas, kurias jie dabar dykauja, kuomet visi kiti visuomenės nariai sunkiai dirba ir atlieka produktyvį darbą); tuokart bus Lietuvoje gerai, kuomet visi jos gyventojai bus sotūs, apsirėdę, apsišvietę. Ir prie to prieisime ne žeminimu moters, ne pavertimu jos į „inkubatorių,” į gimdymo mašiną, bet iškėlimu jos ant augštos papėdės, kuri jai, kaipo žmogui priklauso. Kiekvienoje tautoje tautos ateitį nulems ne tas, kiek joje bus užauginta vyrų, tinkančių kanuolių maistui, bet tas, kokie bus užauginta vyrai ir moters .

KUDIKIS

Metropolitan Life Insurance Leidimu

Vertė I. B. BRONUŠAS, D. M.

SKYRIUS III. — KUDIKIS IKI
VIENŲ METŲ AMŽIAUS.

Kudikio augimas. — Jei norima, kad kūdikiai augtų, tai jie reikia gerai prižiūrėti ir globoti. Pirmiausiai visa ko, motina turi atiduoti kūdikiui daug savo laiko, nesa nuo pirmų iki dviejų metų amžiaus kūdikiai reikalauja nepaprastai gero prižiūrėjimo, kad užlaikius sveikais.

Naujai užgimusi kūdikiai yra kaip augmens. Jie reikia šiltai užlaikyti, migdyti, švariai užlaikyti, priduoti maistą paskirtame laike, pagirdyti šaltu vandeniu, duoti gana tyro oro ir saulės spindulių. Šitame skyriuje aprašoma, kaip tai reikia padaryti.

Kudikio akutės. — Atminkite, kad daktaras turi išplauti kūdikio akutes, kaip tik jis užgema. Jis šitai daro dėlto, kad apsaugojus jūsų kūdikį nuo apakimo. Po tam, akutės reikia atidžiai išplauti kas diena; tą turi padaryti moteris, prižiurinti kūdikį. Kiekviena akis reikia atskirai išplauti su pritaisyta ant kotelio sugėriamąja vata, kuri reikia pamirkyti į borinę rugštį.

Kaip reikia kūdikis šiltai užlaikyti. — Nuo dienos užgimimo, kūdikis reikia šiltai užlaikyti. Idant kūdikis jaustųsi smagiai, tad po nuplovimui ir aprėdymui jis reikia šiltai užlaikyti. Kuomet kūdikis yra dar visai mažas, tad jis tankiai pradeda verksti, jei jam yra per šalta ar per šilta. Jo kojukės ir rankutės pasako, kada jis jaučiasi smagiai. Kojukės ir rankutės turi būti šiltos. Megstinė skepeta yra geriausias kūdikiui apdangalas, o ant viršaus skepetos reikia uždėti namie padaryta iš reto audeklo kaldrukė, apie kurią buvo minėta antrame skyriuje. *Kūdikis reikia šiltai užlaikyti.*

Prileidimas prie krūtų. — Kūdikis reikia pridėti prie krūtų taip greitai, kaip tik motina atsigauna po gimdymui. Ne dėlto, kad kūdikiui reikia maisto arba jį būtų galima gauti tuojaus po gimdymui, bet užtai, kad skystimas, kurs randasi krutyse, yra labai naudingas naujai užgimusi kūdikiui.

Po užgimdimui kūdikis reikia paguldyti ant dešinio šono. Kad pagelbėjus kraujo cirkuliacijai, yra išmintinga paguldyti kūdikis ant dešinio šono kelioms valandoms po užgimdimui, kad kūdikis nepamėlynuotų.

Miegas. — Ką-tik užgimusi kūdikiai miega veik visą laiką. Kūdikis ima mažiau miegoti, kuomet pradeda augti. Už kelių savaičių kūdikis išmoksta, kad reikia miegoti ilgiaus naktį ir mažiaus dienos laike. Kūdikis greitai išmoksta, kad reikia miegoti paskirtu laiku kiekvieną dieną. Motina gali daugiau darbo padaryti ir geriau kūdikį prižiūrėti, jeigu ji žino, kada kūdikis užmiega ir kaip ilgai jis turi miegoti. Veikiai kūdikis įpras ilgai miegoti išryto, atsikelti vienai-kitai valandai pusiaudienyje ir vėl truputį prisnusti popietų. Jis reikia išmokyti, kaip greitai tik galima, kad miegotų tomis valandomis, kuriomis motina turi atlikti savo namų darbą. Jeigu kūdikiui neduosite miegoti vėlai popietų, tai jis bus pavargęs ir gerai miegos nakties laike. Kūdikiai turi eiti gultų ne vėliau šeštos valandos. Langai turi būti atidaryti, kuomet kūdikis miega, ir jis reikia šiltai apvynioti. Net kelių dienų kūdikis gali išmokti, kad reikia eiti gultų nakties laike. Kūdikiui pradėjus verksti nakties laike, tai jo nereikia imti, jei bent tai yra penėjimo laikas arba palutės permainingumui. Kartais kūdikiui bemiegant pasidaro nesmagu, ir jis nori, kad jį permainingumą iš vienos vietos į kitą. Daugumai vai-

kų yra geriausia miegoti be jokios paduškaitės. Retai atsitinka, kad kūdikis negali šitaip miegoti. Norint, kad kūdikis išmoktų nemiegoti per paskirtą laiką, jis reikia paimti arba žaisti su juomi. Kūdikio miegojimo valandos daug reiškia motinai. Po valgiui, arba kuomet parnešama iš lauko, paprastai, kūdikis nori miego. Anksti išryto, kuomet kūdikis atsibunda ir gauna savo pusryčius, tai daugiau nebenori miegoti, bet jis galima išmokyti gulėti lošyje ir žaisti. Užganėdinus kūdikį, daugiau jo nebereikia imti.

Kūdikis reikia išmokinti, kad jis miegotų kiekvieną dieną paskirtu laiku ir visą naktį.

Maudynė. — Kūdikiai yra sveiki ir linksmi, jeigu jie yra šiltai ir švariai užlaikomi, gerai išsimiega. Kūdikis reikia išmaudyti kiekvieną dieną. Vienos motinos turi daugiau laiko kūdikį išmaudyti išryto, kuomet apsitrusia namie, o kitos turi daugiau laiko vakare, kuomet vakarienė yra padaryta. Mažai skirtumo tepadaro, kokioje valandoje kūdikis išmaudoma, vienok manoma, kad išryto yra geriausia kūdikį maudyti. Yra patartina kūdikį maudyti tuojaus prieš penėjimą arba miegojimo laiką. Niekuomet nereikia kūdikį maudyti po papenėjimui. Pirma paėmimo kūdikio į rankas, motina turi atidžiai nusiplauti savo rankas, kad pašalintų visoki purvą ir bakterijas.

Maudynė vasaros laike. — Vasaros metu kūdikį galima maudyti vanoje arba nušluostyti su kempine, arba abu sykiu galima vartoti. Kūdikis reikia išmaudyti kiekvieną dieną. Kūdikio kunelis reikia švariai ir šaltai užlaikyti, kad nesusirgtų nuo vasaros karščių.

Akys, ausis ir nosis. — Kūdikio akutės reikia kasdien išplauti su borinės rugšties vandeniu. Borinė rugštis taip reikia padaryti, kaip nurodyta pirmajame skyriuje.

Burna reikia išplauti labai atsargiai kasdien su trupučiu vatos, kuri reikia apvynioti apie mažąjį pirštą ir pavilgyti į borinės rugšties vandenį. Kūdikio ausukės reikia atsargiai išvalyti su trupučiu minkštos vatos, kuri reikia susukti į triubelę ir pavilgyti į borinę rugštį. Šitaip išvalius ausis su pavilgyta vata, paskui reikia paimti trupučiukas sausos vatos ir dar kartą išvalyti, kad ausyse nepasiliktų vandens. Toki suvartota vata reikia išmesti laukan.

Nosis reikia tankiai išvalyti, paėmus trupučiuką vatos, susuktos į triubelę; vata reikia pavilgyti į borinę rugštį.

Akis, ausis, burna ir nosis yra labai švelnūs dalykai, ir reikalauja didelio prižiūrėjimo, kad užlaikius gerame padėjime. Reikia vartoti atskiras vatos šmotelis kiekvienai akiai, nosies skyliai ir ausims. Su šiomis kuno dalimis reikia švelniai apsieiti.

Suvartota vata visuomet reikia suvynioti į popierių ir numesti arba sudeginti.

Galva. — Kūdikio galvutė reikia išplauti atidžiai kiekvieną dieną. Jeigu galvos oda pasidaro pleiskanota, geltona arba tamsiai rusva, tai tuomet reikia ant nakties ištepti su vazelina arba alyvų aliejum. Iš ryto, po maudynei, galva reikia gerai su švelniu šepečiu iššukuoti. Į trumpą laiką pleiskanos prapuls nuo galvos. Prie galvos nereikia vartoti labai kvepiančio muilo. Tatai reikia padaryti kasdien, iki galva nepasidaro švari. Kaip tik pleiskanų vėl atsiranda, tai šitas reikia atkartoti. Jeigu galvoje atsiranda tiek daug pleiskanų, kad pačiam jokių būdu negalima pašalinti, tai yra geriausia kreipties prie savo daktaro, nesa kartais dėl neprižiūrėjimo galva gali nueiti pučkais ir pagaminti daug nesmagumo. Pleiskanota galva reiškia purviną galvą.

Bus Daugiau.

KAIP PADEREVSKIS PRAKTIKAVOS ANT PIANO

Vertė ELENA MILIAUSKIUTĖ

MAŽAI žmonių supranta, kiek laiko mokinimuisi praleidžia gabiausiai pasaulio pianistai, norintie užlaikyti savo atsiektą muzikoje vietą. *Cuthbert Hadden* savo puikiame veikale „*Modern Musicians*” sako, kaip Paderevskis sumušė visus ištvirmės ir darbštumo rekordus. Hadden sako: „Pastaruose metuose, kuomet jis daugiau laiko pašvėsdavo kompozicijai, mažiau praktikuodavo, bet jo kasdienis pasišventimas prie piano buvo nepaprastas. Vieną sykį kas tai paklausė jo, kada jisai praktikuoja. „Visuomet,” — jis atsakė. Reikia visuomet lavinti savo pirštus ir išdirbti gerą atmintį. Kartais jisai praktikuodavo po penkioliką ir šešioliką valandų per dieną. Jisai skambindavo ant piano per visą laiką, — tarp valgymo laiko, rengdamos, ir kas valandėlė atliekamo laiko.

Vieną sykį New Yorke jisai turėjo atlikti aštuonis skirtingus programus, bėgyje aštuonių dienų; tuokart jam prisiėjo kas-

dien praktikuoties po septynioliką valandų... Suprantama, tas reiškia, kad jis turėjo praktikuotis per pusę nakties.

Paderevskio prisirišimas prie piano ir naktimis ne sykį nervavo jo viešbučio svečius, nors publika koncertų salėje jo muziką būtų daug geriau apvertinusi. New Yorke jisai vieną naktį, bėgdamas iš hotelio, kad nedrumsti ramumą svečiams, atėjo į pianų kambarius pas Steinway, piano dirbėjus. Prieš savo pirmąjį koncertą jisai išėjo iš viešbučio pasivaikščiotoj apie 9.30 val. vakare. Pavaikščiojęs aplinkui Union Square, tuojaus nusiskubino į Steinway Hall, kur barškino į duris, iki įleido. Tada jis įėjo į žymiausią krautuvės kambarį, atsidarė didžiausią pianą, užsižibino gazo žiburį ir skambino nuo dešimtos valandos vakare iki ketvirtai valandai sekančio ryto ir tai tokioje vietoje, kur vienas tiktai sargas buvo visa jo publika. Paskui jau nuėjo namo; išmiegojęs dešimtį valandų, buvo prisirengęs prie savo koncerto...” (Iš „*The Etude*.”)

NAUDINGOS SMULKMENOS

TRYLIKA PRIEŽASČIŲ.

NEPILNAMEČIŲ teismo teisėjo asistentė, M. Barthelme, išsireiškė, kad yra 13 priežasčių, kurios išveda iš kelio jaunas mergaites. Tos priežastys yra: 1) Tėvų tvirtas įsitikinimas, kad jų dukters negali blogai pasielgti; 2) Tėvų nepaisymas, kur jų dukters praleidžia laiką ir su kuom draugauja; 3) Girtuoklybė tarpe tėvų; 4) Tėvų nemorališkumas; 5) Tėvų pikumas; 6) Tėvų gobšumas, del kurio jaunas mergaites skubinasi išvartyti į darbą, paima jų uždarbį ir nepaiso, kad joms suteikti kokį malonumą; 7) Nepažinimas lyties teisių; 8) Tėvų naiviškumas; 9) Neat-

sakantie gyvenimui namai; 10) Šokių salės; 11) Gužynės; 12) „Pasilinksminimai,” kuriuose pardavinėjama svaiginantie gėrimai ir 13) Krutantie paveikslai.

Sulig p. Barthelme nuomonės, krutantie paveikslai sunaikina 10 nuošimčių jaunų mergaičių doros. Apart žiurėjimo į krutančius paveikslus, reikia čia pat prisikaityti ir firmas, kuriose prie filmų dirbimo mergaitės nevien ištvirksta, bet po ne ilgam laikui pasidaro netinkamomis scenai, tad, likusios be darbo, arba įpuola į desperaciją ir nusižudo, arba tampa paleistuvėmis ir begėdingai pelno sau pragyvenimą.

*Budas Prieš Atsikišusias
Vaikų Ausis.*

Kadir dailiausi vaiko galva atrodo sugadinta, jei ausis buna atsikišusios. Todel motinos ir vaikų auklėtojos turėtų šitą labai tēmyti. Suvaldymui augančių ausų, kad jos neišaugtų atsikišusios, geriausia yra užmovimas ant galvos lengvos, apmautinės kepuraitės. Aiškinimų nereikia, kad nurodžius tų kepuraičių formą ir išvaizdą, nes tos kepuraitės yra gerai žinomos ir labai tankiai matomos ant galvų mažų vaikų. Pasakyti liekasi vien tiek, kad ke-

puraitės neprivalo buti perdidelės. Ypačiai tokios kepuraitės turi buti apmaujamos vaikučiams ant galvų, kuomet jie guldomi, kol jie dar patįs savęs negali valdyti. Kada vaikai jau gali sėdėti, vaikščioti ir žaisti, kepuraitės nėra reikalingos, nes ausis jau tada yra suformuotos ir auga tiesiai. Reikia dar ir tai priminti, kad kepuraitė reikia mainyti sulyg galvos didumo, nes jei kepuraitė bus perdaug augšta, tada galva pradės augti apvaliai, augščiau ausų ir, taip jai išaugus, bus sugadinta žmogystos išvaizda.

IS ŽMONIŲ PAPROČIŲ

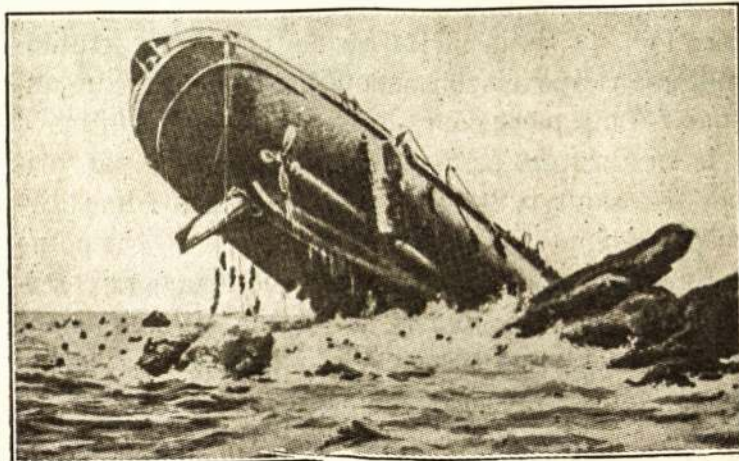
RAMIĄJAME Vandenyne ,tarpe salų Fidži, Naujoji Guineja ir Kaledonija ir Australijos kontinento, yra grupė Melaneziškų salų, ant kurių gyvena medžiotojai ir žmogėdos. Tų tautų papročiai yra žiaurus, nemalonus, tačiau ir tarp jų atsiranda ir romantiškų papročių. Taip, ant salos Tukopija moters kalbina vyrus, kad apsivestų su jomis, o ne vyrai moteris, kaip pas mus yra.

Tukopietė mergina, pamačiusi vaikina, kurs jai patinka, ne bėga tuojaus prie jo ir nepasisako norinti už jo ištekėti. Net, ji rimtai apsvarsto visą dalyką, ištyrinėja apie tą vyrą visą, kas tiktai galima pirma, ne kaip pasipasakos jį mylinti. Taip daro

del to, kad vaikino atsakymas reiškia jai gyvastį arba mirtį. Mat, jų tautoje yra toks įstatymas, kad mergina, kurios kalbintasis vaikinas nesutinka vesti sau už pačią, turi nusižudyti.

Tukopietės skaitosi dailios tiktai nuplikusios; mergina arba moteris ne su plika galva nesiskaito graži. Tačiau jos ne taip žiuri, ar galva nupliko, ar ne, kaip to, ką kalbina prie apsivedimo. Jei vaikino atstumtoji mergina pati nenusižudo, tai jos giminės vyriausieji ją nužudo.

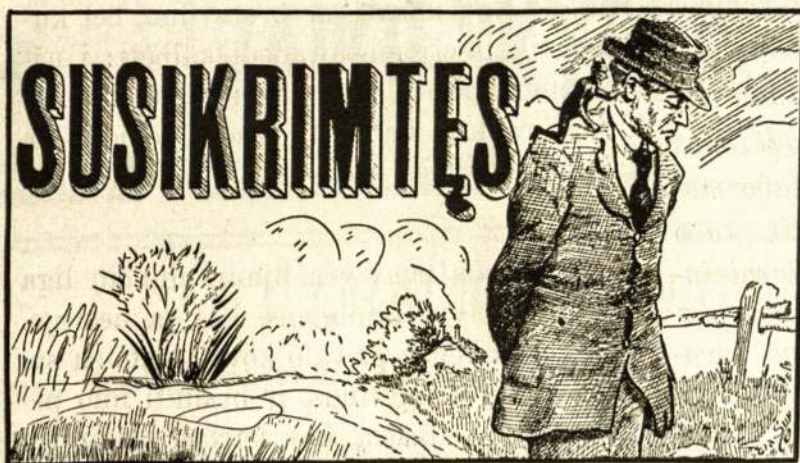
Kaip matome, Tukopietėms daug blogiau, negu amerikietėms, kurios kartais dešėtkus vaikinų atmeta, kol, pagaliaus, susiranda sau tinkamą, ar kol lieka be nieko.

Paskandinimas Anglijos transporto. Matoma, kaip nelaimingi kareiviai leidžiasi į vandenį nuo skęstančio laivo. Aplink plaukioja nušokę nuo laivo kareiviai.

Kiek panašių skendimų atsitiko šios karės metu — vargiai kas ir kada-nors begalės apskaitliuoti. Žmonija dar nebeturėjo tokios karės, kurioje tiek turto būtų nuėję į jurų gelmes.

Parašė A. B. STRIMAITIS

VELNIUKUI pradėjus be paliovos kuždėti į ausį, iškarto dar nepajuntama pavojaus; bet, kartojant nuolatos tą patį per dienas: „*Tu nelaimingas, nieko negelbės tavo pastangos, tau laimė netarnauja šiame pasaulyje,*” — tokis kuždėjimas, ištiesų, priveda ir tvirčiausį žmogų prie susikrimitimo.

* * *

Kitąsyk Lietuvoje girdėjau senelius kalbant, buk kiekvienas kudikėlis, gimdamas, su savimi atsineša laimę; o kuomet paauga, pradeda vaikščioti, tad visuomet kartu su savim nešioja gerą ir blogą angelus, — po vieną ant kiekvieno peties. Gerasai angelas saugoja jį nuo viso blogo, o blogasis, kaip įmanydamas, gundo prie blogų dalykų. Kur tik žmogus eina, tai tiedu angelu jį lydi. Be to, blogasai angelas lieka už durų tik tuomet, kada žmogus eina į bažnyčią. Atsimenu, kuomet mes, vaikai, norėdami eiti maudytus į uždraustą vietą, ar tardavomės eiti ropių rautu į savo tėvų ar kaimynų daržą, tai sustodavom vienas prieš kitą ir duodavom pasikalbėti geramjam angelui su bloguoju. Mat, mūsų supratimu, blogasai „angelas” tupėdavo ant kairiojo, gerasai — ant dešiniojo pečių; vaikams sustojus vienas prieš kitą, ant abiejų vaikų abudu angelai susitinka sau priešingus angelus. Po tokio pasikalbėjimo jeigu vaiką paima mintis, kad darže niekas jo nepagaus, tai eina, o jeigu kuris

abejoja, tai pasilieka daboti kitus. Budavo ir tokių atsitikimų, kad vaikas, pasilikęs už tvoros, daboti, idant pamaičius ką ateinant pranešti savo draugams, niekam nieko nesakęs, budavo, nubėga ir praneša tėvams, kad „antai, vaikai darže ropes rauja.” Tai reiškia, kad to vaiko gerasai angelas pergaldavęs blogąjį ir nuvedavęs tą vaiką pas

vyresnius pasakyti apie blogą darbą. Taigi šitie mažiukai velniukai (vieną tokių matome ant paveikslėlio) visuomet, sakoma, vaikščioja su kiekvienu žmogum, nuo užgimimo iki mirėiai ir kužda į ausį, kad tik nusilpninus žmogaus tvirtą valią, atėmus norą siekti prie prakilnių idealų, vedančių žmones į platesnį gyvenimo kelią, prie pageidaujamos laimės.

* * *

Tikrieji velniai, kurių užduotimi yra gaudyti žmonių dušias, budavę siunčiami tiesiai iš gilumos pragaro. Bet dabar, ačiū apsišvietimui, tos visos pasakos palengva nyksta. Jau ir Lietuvoje kaimiečiai liaujasi tikėję, buk velniai naktimis arklus jodinėja; nustojo tikėję, buk raganiai atimą karvių pieną; jau nebegrežia skylių karvėms į ragus ir nekala šermukšnio medžio pleišku, kad apsaugojus karvę nuo apkerėjimo; nustojo kvietę kunigus pašlakštyti gyvulių tvartus, išvyti piktas dvasias. Nors dar yra kur-ne-kur užsilikusių tokių burtų, bet kas jų laikosi, tai slepiasi nuo kaimynų, kad jie nesužinotų ir neišjuoktų. Taigi tos visos pasakos palengva nyksta mūsų augančioje gentkartėje; vis mažiau betikima į „smakus su devyniomis galvomis”; žmonija, nors ir nesparčiu žingsniu, vis-gi žengia pirmyn, prie tikro gryno mokslo, prie apšvietos. Vienok negalima abejoti, kad yra dar nemaža tokių žmonių, kuriems velniukštis, tupėdamas ant peties, kužda į ausį, kaip ir šis paveikslėlis parodo.

Beveik kiekvienas mūsų savo gyvenime turime tokius momentus, kad, rodos, ištiesų koki tai nematoma esybė šnabžda ausin: „*Tu esi nelaimingas, tavo padėjimas blogas, žmonės tavęs nepakenčia, tavo moteris (ar tavo vyras) tavim nepasitiki, tavo darbdavys tave išnaudoja; tavo darbininkai tau neištikimi, spendžia tau spąstus, tavo mylimoji (ar mylimasis) tave suvaidžioja, veidmainiauja.*” Tokius ir šimtus tam panašių nesmagumų girdime kuždant į ausį, o labiausia tokiame laike, kada sutinkame savo gyvenime kokį nors nepasisekimą. Christoforus Columbus, kurs atrado Ameriką, įmestas kalėjiman, atsiradęs pats vienas tarpe keturių sienų, pradėjo mąstyti, kad už pasišventimą, už drąsą ir vargus tik tokios dovanos nuo žmonių susilaukė; jis ir-gi girdėjo ką tokį kugždant į ausį: „*Tu susikrimtęs.*” O ar maža mes, lietuviai, turime tokių Columbų? Atsiminkime anuos laikus, kada Rusijos valdžia buvo uždraudusi lietuviams spaudą. Mūsų tėvynainiai, dirbusie su pasišventimu labui savo brolių, buvo pudomi kalėjimuose, buvo į Sibiro tyrus išstremiami. Arba anais 1905 m. — jauni studentai ir pažangesni kaimiečių vaikinai, pasišventę iškariauti laisvę mūsų šalei, užėjus reakcijai, pasijuto už kalėjimo sienų. Didelė dauguma jų girdėjo panašius šnabždėjimus į ausį: „*Tu esi nelaimingas.*” Kiekvienas iš laisvųjų, aplankydamas politiškuosius, pastebėjo ant jų veido panašų nusiminimą.

* * *

Susikrimtimas sutrukdō protavimą, nusilpnina širdį, pereina iš smegenų ant

širdies. Ne žodžiais, ne protavimu, bet kuno gestikuliacijomis pradedi kalbėti; į užklausimus, duodi atsakymus pečių patraukimu; rankos kabo, lyg nevaldomos; ne kartą pats savęs klausai: „*Ką aš galiu daryti?*”

Susikrimtimas yra bjauri minčių liga tavyje; tas yra laimingas, kas ja nesirgo. Todel kiekvienas privalo kovoti pats su savimi, su savo mintimis, ir braukti nuo peties piktąją dvasią kas kartas, kada tik pajunta ją ant savęs. Atsiminkite, kad negali būti susikrimtimo, jeigu prie jo nedasileisime. Viltis ir pasitikėjimas saviimi, — tai tavo pasisekimas, o susikrimtimas — tai nuopuolis. Atsimenu, kuomet mums žinomas mūsų veikėjas Šventmikiš, parašęs „*Pragaro Gelmes,*” „*Parmazoną*” ir daugelį kitų naudingų veikalų, antru kartu patekęs kalėjiman už skleidimą gyvu žodžiu agitacijos ir platinimą raštų tarpe kaimiečių. Jo moteris, atėjusi jo aplankyti kalėjiman, atrado baisiai sumuštą nuožmių maskolių valdžios tarnų. Matydama savo vyrą paskutiniame susikrimtimo laipsnyje, ji prabilo: „*Tu neturi pasaulyje kito jokio priešo, apart paties savęs, — tu esi susikrimtęs, nepasiduok toms mintims, o busi laimingas!*”

* * *

Kas jaučiatės nelaimingais, imkite pavyzdžius iš to, kas viršui pasakytą. Atsiminkit, kad susikrimtimas jums laimės neatgabens, nes žmonės nuo tokių šalinasi. Bukite tvirto budo ir linksmi, nes su besijuokiančiais žmonėmis juokiasi visas pasaulis, o jei verksi, — verksi sau vienas.

* * *

: Daugiau, kaip 6.000 moterų dirba ant karės lauko, kur jos rankioja visą, kas galima toliaus vartoti, k. t. čebatus ir tt.

: St. Louis susidarė moterų draugija su tikslu suorganizuoti milioną moterų — namų apginėjų (kareivių), kurios turės užimti vietas pašauktųjų į karę vyrų.

VAIKŲ SKYRIUS

METEORAI IR AEROLITAI

Paruošė K. S. KARPAVIČIUS

METEORAI irgi turi ryšius su kometomis. Meteorais vadinasi tos žvaigždės, kurias mes matome puošiančias nakties laiku ir numarginančias mėlynę dangaus. Jas galima

matyti bile vakarą, kuomet dangus buna giedras. Pas lietuvius yra pasakos, buk su kiekviena nupuolančia žvaigžde pasibaigia keno nors gyvenimas. Bet tai tik pasakos.

Meteorai, puldami, išrodo, lyg būtų nuskinta nuo dangaus augštybės žvaigždė, bet tai yra tik maži dalykėliai, reiškiantie tiek, kiek dulkė; jie keliauja liuosai po dausas, pakliuva į žemės atmosferos rybas ir čia, pasidarius traukimui, leidžiasi į žemę. Puldami meteorai tampa labai skaisčius ir taipgi paskui save nudriekia ilgą ugnies uodegą, o kaip kada matyt, jei buna arčiau, net puolančios žarijos. Meteorai puola ir dienos laiku, tik viskas buna paslėpta skaisčiuose saulės spinduliuose.

Kaip kada, nors retai, buna taip vadinamas „žvaigždžių lietus“ — tada meteorai, kurių daugybė paprastai buna susispietę vienoje vietoje, ištikus kokiai katastrofai, ima pulti žemyn, t. y. ten link, kur jaučia didesnį patraukimą.

Meteorų puolimas pasitaiko rudenį tankiau, negu kitu laiku, o lapkričio mėnesyje, 12 d., atsibuna smarkus puolimas. Didelis meteorų „lietus“ pasikartoja kas 33 metai.

Vienas iš tų meteorų susiburimo, vadinamas *Leonidais*, tai yra panašus kometai

atskirų dulkių susispietimas, bet sulyginamai mažas, keliaujantis per saulės sistemą syki kas 33 metai. Kas 33 metai Leonidai užaina ant žemės kelio arba visai arti jo — tada, traukiamosios spėkos sužadinti, esantie žemės pusėje Leonidai ima pulti į visas šalis, suraižydami dangų skaisčiai žibančiais ruožais.

Kita meteorų grupė — *Perseidai* — yra gatavi puolimui bile laiku, bet jie daugiausiai pasirodo rugsėjo mėnesyje, kas metai. Šie meteorai yra išsisklaidę visu savo keliu; žemė, keliaudama apie saulę, bile kur juos užtinka ir bile laiku priverčia juos pulti.

Meteorų negalima matyti, iki jie nepapuola į mūsų žemės atmosferą. Jie ne visuomet užsidega pradėję pulti, trindamies į orą, bet tankiai, tik papuolę į atmosferą, del didelio spaudimo, užsidega. Kaip du medžio šmotai trinant įkaista, taip ir oras su meteoru įkaista; bet meteoras, puldamas, patenka vis į naują ore vietą, — taip įkaista, kad prisiekia keletą tukstančių laipsnių karščio. Tokiame karštyje tirpsta kiečiausi medžiaga, — ir meteorai, susidedą iš geležies-nikelio arba akmens, tirpsta ir pavirsta į dulkes, iki pasiekia žemę. Tirpstančios meteoro dalis sudaro tą taip vadinamą uodegą, nusidriekiančią paskui puolančio meteoru, iki galiaus prapuola viskas. Daugelį sykių ta šviesa matosi net iki minutės laiko, jei meteoras buna didelis ir iš minkštesnės medžiagos, galintis puldamas susileisti į didesnius gabalėlius.

Didžiumoje meteorai yra dalis buvusių

89386

kometų, sudužusių užėjus kitos kometos arba ir planetos kelian, jeigu planetai neužkenkė. Taip yra atsitikę su *Bielo kometą*, atrasta 1826 metais, — ji 1846 metais perskilo į dvi dali, kuomet buvo netoli žemės, o paskui matėsi tik atskiros dalys, kollei ant galo visai pranyko.

Aerolitai yra kita rūšis puolančių žvaigždžių, bet tos pačios veikmės. Juos galima matyti bile muzejuje (*Museum of Natural History New Yorke*) ir kituose gamtos istorijos muzejuose. Aerolitai spėja nupulti iki žemės dar pirm negu sutirpsta; jie tankiai atrandami giliai įsimu-

šę žemėn, nes yra gan dideli, po keletą tonų sunkumo. Jie yra akmenys, susimaišę su geleže arba kitokia medžiaga. Delci sravo didumo, aerolitai, patekę į žemės atmosferą, nespėja sutirpti ir nupuola ant žemės. Kuriuose yra daug geležies arba nikelio, tankiai matyt paviršis apvires, kaip anglies dzindros. Jų puolimo laiku kaip kada atsibūva eksplozijos. Abelnai, aerolituose randasi ta pati medžiaga, kaip ir žemėje, nieko nepaprasto; pagal to mokslinčiai gali sužinoti, iš ko susideda ir kitos planetos ir koks yra mūsų žemės vidurys, nors jo niekad nėra pasiekę.

PRANO VAIČAIČIO EILĖS

Yra šalis, kur upės teka
Linksmi tarp girių užiančių,
Ir meiliai tarpu savęs šneka
Prie giesmininkų vieversių.
Ten prakaitas aplieja žmones
Prie vasaros sunkių darbų
Ir prastas parėdas marškonis
Apdengia sąnarius visų.
Bet tave meiliai pavaišina,
Kaip tik nueisi į svečius, —
Ten tave myli, valgydina,
Kiek tik daleidžia išteklius.
Ir grakščios tos šalies merginos
Te žydi vis kuonopuikiau...
Šalis ta *Lietuva* vadinas,
Bet aš neilgai ten buvau...
Atsimenu, kada į guolį
Saulutę prašo vakarai,
Ir gieda lietuviai-varguoliai,
Nes užbaigti dienos darbai...
Kaip tąsyk mergos veidą skaistų
Prie rutų lenkia kvepiančių,
Dainuodamos, jas meiliai laisto,
Lelijų skinas žydinčių...
Atsimenu, kaip vakars šitas
Po vasaros kaitrios dienos
Ir oras, ramumu pripiltas,
Prieš norą traukia prie dainos...

Kaip tąsyk varpas sunkiai gaudžia
Ir užgirdėt toli, toli...
Senai jau paukščiai medžiuos snaudžia,
Bet pats užmigti negali...
Kaip upės vandens, mišlis teka,
Idejos reiškiasi galvoj;
Gamta su tavim, rodos, šneka:
„Gražu, gražu mūsų Lietuvoj!“...
O, Tėvyškė! koks mielas kraštas,
Kurio taip netekau umai, —
To neišreikš nė vienas raštas,
Tą pasakys vieni jausmai...

—o—

Per tvorą į sodą mus pono žiurėjo
Vaikiukas išblyškęs, apdrįskęs visai,
Ir matė, kaip ponvaikiai puikus žerėjo,
Kaip žaidė, kaip juokės visi jie linksmi.
Kaip jie jie laimingi po sodą bėgioja,
Kiek turi žaidimų gražių, navatnų:
Vien kriaušę, kits arklį su savim nešiojas,
Ten kruvos vežimų, lipdytų žmonių.
Ten guli birbynės ir underės pintos
Ir gardus idėti į jas obuoliai.
Ir mišlija vaikas, vargų surakintas:
„O, Dieve! nors sykį kad šitaip smagiai
Galėčiau po sodą bėgioti, vartytis,
Ir skindamas vaisių, ragauti skaniai.“

MUSŲ MIRUSIEJI RAŠYTOJAI

PRANAS VAIČAITIS

(Gimė 1876 m., vas. 10; mirė 1901 m., rugs. 21 d.)

Paruošė PR. BAJORAS

SANTAKŲ kaime, Naumiesčio pavieta, Suvalkų gubernijoje, augščiau paminėta, 10 vas., dieną įvyko linksma, smagi naujiena. Džiaugėsi Vaičiaių šeimyna, kalbėjo kaimynai. Buvo tai Prano Vaičiaičio užgimimas. Išties, tas sujudimas, toji saldi valandėlė, kaip ir daugelis panašių, gal būtų tik tėvų ir kaimynų pasidžiaugimu užsibaigusi, jei tai nebutų mums atmintin savo darbais įbrėžęs *Pranas Vaičaitis*. Jis savo pasidarbavimu, savo dainomis, kėlimu Lietuvos iš amžių miego dar ir šiandien verčia mumis apie jį kalbėti.

Prano tėvai nebuvo turtingi, bet į mokslus sunų leisti išsigalėjo. Jų didžiausiu noru, švenčiausiu troškimu buvo savo Pranulį kuningų išvysti. Dar tik pradėjus mokslą, tėvai užreiškė:

— Jei tik Dievas padės, Pranulį išleisime į kuningus.

Seniau Lietuvos kaimiečių tik ir buvo manoma, kad kuningas, tai didžiausias mokslinčius, kuningas — Dievo tarnas — daugiau garbės visiems namams ir giminei suteikia, negu koks nors kitas giminės narys-mokslinčius. Prie to dar ir Dievui prisitarnaujama.

Pabaigus pradinę mokyklą — tėvas jį nuvežė gimnazijon. Ir vos tespėjus užbaigti ketvirtą gimnazijos kliausą, tėvas jau norėjo savo sunų siųsti į kuningų semi-

nariją. Pranas-gi, žinodamas, kad ne kuningas yra mokyčiausiu ir kad dar daug mokslo dalykų jis nežino, prašė tėvo jam pavelyti nors gimnaziją užbaigt, o tuomet tai jau galėsiąs kuningų seminarijon važiuoti.

Tėvas jo maldavimų išklaušė. Užbaigus gimnaziją, jį nuvežė Seinų dvasiškon seminarijon. Pranas, neturėdamas mažiausio pašaukimo prie kuningavimo, sumanė neišlaikyti kvotimus, tuomi manydamas liksiąs nuo seminarijos ir toliau galės mokyti. Taip jis ir pasielgė. Kvotimuose

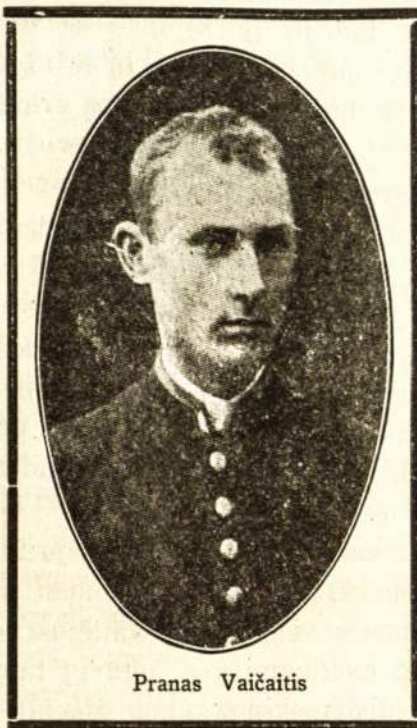
pasirodė tulų dalykų pilnai nežinąs, kitus gi buk jau užmiršęs. Ir tokiu budu nepraleido jo į seminariją įstoti.

Bet tuomi neužsibaigė. Nekurie jo pažįstami klerikai jo minėtą pasielgimą pastebėjo ir apie tai tuojaus pranešė Prano tėvui. Tėvas tokiu sunaus pasielgimu be galo įsižeidė. Jis nuplėšė jam nuo pečių šiltesnius drabužius ir pasakė: „Vaike, jeigu taip padarei, žinokis dabar: aš tavęs daugiau nenoriu pažinti.“ Tai pasakęs, jis išvažiavo namo.

Pranas liko vienas, be draugų, be pinigų, be keno nors prieglaudos.

Tačiaus jis nenusiminė.

Pėkščias, praėjęs apie 25 verstus, rado sau nors ant trumpo laiko prieglaudą pas savo giminaitį. Iš čionai jis kreipėsi prie savo brolio, prašydamas jam nors kiek pagelbėti. Bet brolis jam šaltai at-

Pranas Vaičaitis

sakė. Vienok dar ir tas Pranui vilties nenupuldė. Jis veik be skatiko, tik su gerais norais, pilnas energijos iškeliauo Peterburgan ir ten įstojo į universitetą.

Jis pradėjo mokintis advokaturos. Mokslas jam sekėsi. Besimokindamas pats, atliekamu laiku duodavo kitiems lekeijas, tuomi užsidirbdamas keletą skatikų sau ant pragyvenimo ir vargais-negalais stumė vargingas savo studentavimo dieneles.

Pranas buvo lėtas, ramus. Jis mažai kalbėdavo. Visuomet buvo užsimišlinęs, užsisvajojęs. Tačiau su juom išsikalbėjus — budavo atviras. Jis mažai kam ką pasakodavo apie savo vargus: kentė, vargo ir niekam apie tai nesiskundė.

Dar trečioje gimnazijos kliasoje budamas, turėdamas vos 13-ką metų amžiaus jau pradėjo rašinėti eiles. Budavo tai vertimai iš svetimų kalbų, kartais originalai. Iš tų jo raštų nebuvo svarbių, tad jie ir nepakliuvo kur nors spaudon, nors gal kitaip būtų atsitikę, jei Lietuva būtų turėjusi savo spaudą.

Vėliaus jis pradėjo rašyti gražias, Lietuvą iš amžių miego budinančias eiles. Jose jis apdainavo Lietuvą, jos vargus, jos prispaudėjus; lietuvių vargingą gyvenimą. Jojo dainose-eilėse atsispindi mūsų visos tautos vargai ir po svetimų jungu kenčiama priespauda. Neužmiršo jis taip pat apdainuoti ir tų, kurie Lietuvai bei lietuviams linkėjo blogo, kurie — nors buvo lietuviai — buvo tik išdavikais mūsų tėvynės. Tokius Vaičaitis pajuokė, skaudžiai barė; sakė, jog tokie žmonės visuomet savųjų bus neapkenčiami, niekinami. Jaunuoliams jis įsakinėjo šviestis, mokintis, mylėti kningą, žmones, savo tautą.

Žodžiu, Pranas visa savo siela buvo atsidavęs Lietuvai, jos žmonėms-varguoliams. Jo augščiausiu troškimu buvo dainuoti ir tomis dainomis kurti-judinti lietuvio sielą, kad ji pabustų iš miego, pajustų savo priespaudą ir pagaliaus nusikratytų savo priespaudėjų.

Savo raštus jis siųsdavo į „*Vienybę Lietuvninkų*,” Amerikoje ir į „*Ukininką*,” Prusuose. Pasirašydavo *Sekupasaka*.

Jo dainos yra labai gražios. Žmonės jas mėgo, mėgsta ir mėgs. Ir kuomet, kada jau mūsų tėvynė bus iš vargų pasiliosavus mes jas dainuosime, atmindami, kokius vargus mes ar mūsų dideliai pergyveno.

Dainų Vaičaitis prirašė gan daug. Bet toli gražu, sakoma, dar ne visos esą. Vieną syk Pranas jau turėjo prirašęs dideli pluoštą eilių ir rengėsi jas siųsti spaudon. Tuom tarpu pasigirdo, kad policija darysianti krata, už ką jis galėjo pakliuti kalėjiman — eiles jis pats sunaikino. Tokiu budu jos neišvydo šio pasaulio.

Vaičaitis advokaturos mokslą užbaigė budamas vos 24 metų amžiaus jaunikačiu. Jis rengėsi važiuoti dar užrubežin. Ten manė mokintis svetimų kalbų, pramoninkystės. Bet čia jam nelaboji mirtis užbėgo už akių ir užgesino tik-ką pražyduosią mūsų tautos žvaigždutę, mūsų didvyri vedusį Lietuvą prie išsiliuosavimo nuo prispaudėjų, nuo svetimųjų jungo.

Tik-ką baigęs mokslus, jis pasijuto ligistu. Doktorai liepė jam važiuoti į tėvyškę ir ten gydytis. Jis taip ir padarė. Bet tėvas, budamas ant jo piktu nesiskubino duoti sunui pagalbos. O kuomet susimylėjo, jau buvo per vėlu. Džiova taip greitai jį suėmė, kad niekas ant svieta nebegalėjo pagydyti.

Rugsėjo 21 d. 1901 m. Pranas atsiskyrė su šiuomi pasauliu, su mylima tėvyne.

Gailėjosi jo draugai. Gaili dabar ir visa lietuvių tauta, kad ji per savo vargingumą, žmonių tamsumą neteko žmogaus, kurs gal būtų nušvietęs mūsų vargingą padėjimą visame pasaulyje.

Labai tankiai mes dar pasiskaitom jo gražias daineles arba girdim jas deklamuojant. Jos mums kutena krutinę ir liepia sukrusti, priešais svetimųjų skriaudą ir stengtis jieškoti liuosybės, likti laisvais Lietuvos piliečiais.

APIE ROMOS ĮSTEIGIMĄ

Perpasakojo BARZDŲ DĖDĖ.

V. FAUSTULUS

ATĖJO vasara. Lytus pasiliovė lije. Tibro upė nebeužė ant pievų ir laukų, bet plaukė siauru savo gelsvu keliu linkui tolimos jūros. Kalnų upeliai išdžiuvo; žemė buvo dulkina ir karšta; ant kalno šonų žolės džiuvo ir vyto.

Vieną rytmetį vilkė įpuolė į tvartą, kur buvo karaliaus avis, ir nusinesė jauną ėriuką. Vyriausis piemuo, vardu Faustulus, ėmė vyties vagilę. Jis atsekė ją iki pat to kalno, kur buvo jos urvas. Jis buvo prie kalno, vadinamo Palatinu.

Prie urvo ineigos vilkė atsigrįžo ir suuzrgė. Faustulus buvo prisirengęs imties su vilke. Kaip ji šoko ant jo, jis kirtė jai su kirviu, ir ji perpuolė ant žemės; antru smugiu jis visiškai ją pribaiigė.

Faustului atėjo mintis į galvą pažiūrėti vidun — jis tikėjosi rasti ten jaunus vilkučius. Ineiga į urvą buvo žema ir siaura; bet jis, su kirviu rankoje, pasilenkė ir išliaužė vidun. Išpradžių jis nieko negalėjo aiškiai matyti; bet, netrukus, jo akis apsiprato su tamsa ir jis galėjo viską apžiūrėti. Ir kokį keistą jis pamatė reginį! Tolimame urvo kampe buvo vilkės guolis — kruva žabų, lapų ir sausų žolių, šalimais-gi gulėjo sudraskyta skara. Ant tos keistos lovos sėdėjo du berniuku. Jiedu žaidė ir čiauškęjo, tarsi ant motinos rankų laikomu. Jie buvo riebus ir atrodė septynių ar aštuonių mėnesių amžiaus. Paregėjusiu prisiartinantį prie jų Faustulą, atsišė prie sienos ir sušuko su baime.

Faustulus pagriebė juos į glėbį ir supo į liekanas senos skaros, gulėjusios ant žemės prie lovos. Iššliaužė oran ir, net neatsižvelgdamas, skubina nubėgo namų linkui.

Jo moteris, Akka Larencija, nusistebėjo, pamačiusi ant jo rankų du kudikiu.

— Kur tu juos radai ir ką mes su

jais veiksime? — ji paklausė.

Jis papasakojo, radęs juos urve ir parodė jai sudraskytą skarą.

— Tai yra Rheos Silvijos apsiaustalas, — jis sakė; nėra abejonės, kad tai jos kudikiai, kuriuos karalius įsakė prigirdyti. Ar-gi mes galėtume buti žiauresni jiems ir už vilką?

— Ak, ne! — atsakė jo pati. — Nors turime dvyliką ir savų kudikių, tačiau ir šiems užteks vietos mūsų grįtelėje. Laikysime ir auklėsime tuos dvynukus, kaip savo.

— Ir niekas neprivalo žinoti, kad jie nėra mūsų tikri vaikai, — pridėjo Faustulus; — jei apie tai sužinotų karalius Amulijus, tai mudum reiktų numirti.

Taigi kudikiai buvo priimti į piemens šeimyną; jie buvo mylimi ir prižiurimi taip pat, kaip ir tikrieji jo vaikai. Juos pavadino vieną Romulu, o antrą Remu ir jiedu taip buvo panašūs vienas į kitą, kaip du vienodu kviečių grudeliu.

VI. PIEMENS PRIEŠININKAI.

PRABĖGO daug metų ir Romulus su Remu užauga į tvirtus, dailius ir narsius vyrus. Su savo pusbroliais jie ganė avis ant Palatino kalno ir visų apielinkės žmonių buvo laikomi Faustulo sunumis.

Miškuose palei Tibrą jie medžiodavo ant žvėrių; mušdavosi su užpuolikais ir plėšikais; ir visoje apielinkėje jie pagarsėjo, kaipo drąsus jaunikaičiai. Visur ir visados jiedu budavo pirmu.

Už šito kalno, kur buvo karaliaus ganyklos, buvo antras kalnas, vardu Aventinas. Čia tai turėjo savo ukį vargšas Numitoras ir čia tai jis ganė savo avis ir ožkas.

— Ant Aventino kalno žolė yra žalesnė ir augštesnė, — vieną dieną pratarė Romulus. — Varykime paganytų savo bandą senio Numitoro ganyklose!

— Gerai! — atsakė jo bendras. Ne-trukus, jiedu taip ir padarė.

Neužilgio Numitoro piemens pastebė-jo tai. Iškilo didelis trukšmas. Numitoro žmonės leidosi žemyn nuo kalno su akme-nimis, durtuvais ir pagaliais — ir iškilo smarkus mušis. Jų buvo taip daug, kad ant vieno karaliaus piemens išpuolė ketu-ri Numidoro žmonės. Jie mušėsi gana smarkiai, bet, pagaliaus, džiaugėsi gyvi prasišalinę namo su savo banda.

Už dienos ar už dviejų, kuomet Ro-mulus buvo išėjęs medžiotų, susekta, kad iš karaliaus bandos dingo gražiausias ėriu-kas.

— Tai vilkai! — tarė piemens.

— Taip, — atsakė Remus, — dvikojai vilkai, kurie daboja Numitoro avis! Jei jūs turėtumėt tokias geras akis, kaip aš, tai jūs matytumėt mūsų ėriuką už ano kal-no. Pastovėkite čia, aš eisiu ir atvarysiu jį atgal.

Pats vienas, tiktai su lazda savo ran-kose, jis nuėjo linkui Aventino kalno.

— Palauk, Remau, — šaukė kiti, — ir mes eisime. Gal tau reikalinga bus pa-galba?

— Dabokite savo avis ir laukkite ma-nęs, — piktai atsakė Remus.

VII. TEISYBĖ IŠĖJO VIRŠUN.

Už valandos ant Aventino Kalno jau buvo didelis subruzdimas. Remus nusi-leido pakalniui, nematydamas nei vieno priešo. Jis priėjo prie ėriuko ir nupjovė virvę, su kuria jis buvo pririštas. Jau jis buvo beimęs ėriuką ant rankų, kaip kelio-lika tamsiaveidžių žmonių apstojo jį, atbė-gę iš įvairių pakampių.

Remus paleido ėriuką ir vyriškai ko-vojo su užpuolikais. Bet jis vienas nega-lėjo atsilaikyti prieš visą būrį. Jį permetė ant žemės ir surišo jo rankas; paskui nu-vedė į antrą kalno pusę. Į senio Numidoro namus.

— Štai vadovas tų užpuoliku, kurie trypia mūsų ganyklas, — pranešė Numido-rui jo tarnai.

— Šalin su juo! — sušuko senis, net nepažvelgęs į suimtąjį. — Veskite jį ir pa-darykite jam galą.

Bet pirma, negu tie žmonės spėjo ap-sisukti, pas duris pakilo trukšmas ir vi-dun inėjo karaliaus piemuo Faustulus.

— Mano viešpatie Numidore, — jis šaukė: — ar tu galėtum nudėti savo tik-rajį anuką?

Ir po tam jis greitai viską papasakojo apie dvynukus ir vilkę ir apie tai, kaip jis tuos dvynukus užaugino savo namuose.

— Ir kur-gi yra antrasis jaunikai-tis? — paklausė Numitoras, jau atsimin-damas savo dukterį Rheą Silviją.

— Štai aš, tėveli, — iš burio atsilie-pė Romulus, drąsiai prieidamas prie Nu-midoro. Jis sugrižo iš medžioklės kaip tik-tai toje valandoje, kada ant Palatino Kal-no pasklido žinia apie suėmimą jo brolio. Pasišaukęs būrį žmonių, jis jau buvo be-siskubinąs į Aventiną broliui pagalbon, kaip Faustulus pasitiko jį, papasakojo a-pie jo kilmę ir tuo budu pakreipė jo jaus-mus kiton pusėn.

— Štai ir aš čia, tėveli, — tarė ir Remus, Numitorui kelianties nuo suolų ir su nusistebėjimu žiurint į jaunikaičius sa-vo senomi akimi.

— Ką aš matau! — sušuko Numito-ras, per ašaras. — Jų veidai, jų akys, jų iš-žiura, kaip Rhejos Silvijos! Bet kokios vy-riškos stovylos, kiek dailumo ir spėkos! Taip, aš tikiu tavo pasakojimui, Faustu-lau. Jie yra mano anukai — jų išžiura tai parodo.

— Jei nori dar daugiau prirodymų, — atsiliepė Faustulus, — pažiūrėk į šitą iš-siuvinėtą apsiutalą, kurį radau vilko ur-ve drauge su kudikiais.

Numitoras paėmė purviną ir suplyšu-sį apsiaustalą ir, žiurėdamas į jį, apsi-verkė:

— Ak, mano brangiausioji dukrele! — jis raudėjo. — Tas žiaurusis Amulijus būtų nužudęs ir tavo sunelius, jei jis būtų sužinojęs, kad jie dar gyvi!

— Ne, ne, karaliau Numitore! — pasigirdo balsai nuo durų. — Šalin su Amuliju!

— Romulus ir Remus! Lai Romulus ir Remus mus veda! — šaukė piemens ir kiti žmonės. — Šalin su tyronu Amuliju! Lai gyvuoja mūsų karalius Numitoras!

Už valandos didelis burys žmonių, apsiginklavusių su kirviais, durtuvais ir pagaliais, jau ėjo linkui Alba-Longos; juos vedė Romulus ir Remus.

Amulijus puotavo savo rumuose ir nieko nemanydamas apie pavojų, kuomet du

broliu, vedančiu piemenų armiją, užpuolė ant jo. Mušis buvo smarkus, bet greitai užsibaigė. Alba-Longos gyventojams taip jau įkyrėjo Amulijaus viešpatavimas, kad jie nei nebandė jo ginti. Jisai-gi, pamatęs, kad jau viskas žuvo, bandė pabėgti, bet jį pasivijo piemuo nuo Palatino ir užmušė su pagaliu.

— Mūsų tėvukas Numitoras vėl yra Alba-Longos karaliu! — sušuko Romulus.

— Lai gyvuoja karalius Numitoras! — linksmai šaukė piemens. Kiti pasigriebė jį ir išnešė iš jo ukio. Su dideliu visų žmonių džiaugsmu jis vėl užėmė tą patį karališką sostą, kurį jo priešas buvo nuo jo paveržęs. Daugiau Bus.

APIE LIETUVIŲ KALBĄ

BUVO tokis laikas, kad lenkų ponai ir dvarininkai Lietuvoje niekino ir išjuokė lietuvių kalbą ir mūsų žmonelius taip įtikino, kad ir jie patys pradėjo gėdintis savo kalbos, užtat, kad ją vadina „klopu“ prasta kalba ir buvo bepradedę jau kalbėti lenkiškai — ponų kalba. Žmonių, mat, nežinota, kokį turtą turėta savo kalboje, tik kuomet jų pradėta mokytis, tai pamatyta nuo kitų tautų mokytų žmonių, kas yra lietuvių kalba.

Štai kelios nuomonės apie lietuvių kalbą. Vokietis Jordanas savo kningoje sako, jog „puikiu lietuvių kalbos sudėjimu turis stebėtis kiekvienas kalbų žinovas. Jei lietuvių tautai nereikėję būtų tiek kariauti su gudais, lenkais, totoriais ir vokiečiais, tai jų kalba, turėdama daugybę visokių formų ir tikdama įvairiam eiliavimui, būtų padariusi nepaprastų dalykų poezijoje ir prozoje.“

Anot kito vokiečio Augusto Schleicherio, didelio lietuvių kalbos žinovo, lietuvių kalba palaikiusi savyje giliausios senovės žymes ir savo formomis budama senesnė už sanskritą, graikų bei lotinų kal-

bą, jį galinti eiti lenktynių su tų kalbų veikalais.

Francuzas mokslininkas Elisee Reclus (ištark Elizė Rėkliu) apie lietuvių kalbą sako: „Jei kurios tautos vertybė bendrame žmonijos tarpe būtų matuojama jos kalbos gražumu, tai žemaičius bei augštaičius priderėtų pastatyti pirmoje vietoje Europos tautų eilėje.“

Kuningas Bagužis, rašęs lenkiškai, taip sako apie lietuvių kalbą:

— Lietuvių kalba esanti taip tobula, lygi, tokia turtinga, taip panaši graikų kalbai, taip išraiški ir lankana, jog toji kalba niekuomet negalėjo būti laukinės tautos kalba, bet šviesios tautos.

Garsus lenkų rašytojas Juozapas Kraševski, sako, jog lietuvių kalba turėjo būti senovėje plačiai vartota ir ilgai tobulinta, jei ji galėjo pasiekti tokio augšto išsivystymo laipsnio.

Tokių nuomonių yra apie lietuvių kalbą garsus ir mokytis Europos vyrai, o tarp lietuvių atsiranda tokių, kurie, neišmanydami dalykų, patį žemina savo kalbą.

LINO PASAKA

Parašē ANDERSEN'AS

LINŪ laukas žydėjo gražiais ir žydriais žiedeliais. Saulutė juos šildė, lytutis vilgė. Tai buvo lygiai taip, kaip motutė savo vaikelius prausė ir bučiavo. Nuo to gerai tarpsta ir auga vaikeliai — nuo to tarpo ir augo linai.

— Kaip puiku, — kalbėjo linai: — žmonės mus giria, sako, „koki augšti, gražūs linai! bus gražių maškinių!“ O ta saulutė mus taip myli-glamonėja, o lytutis pagirdo — kaip tai mums gera šiame margame pasaulyje!

Bet štai vieną kartą atėjo moters į linų lauką. Tvėrė linus už plaukų ir rovė — skaudžiai rovė. Paskui nušukavo jų galvutes ir paslėgė jas tarp ardakilų, o pačius linus pamerkė į vandenį, tarsi norėdama paskandinti. Visa tai buvo labai bjauru, net šlykštu.

— Niekam pasaulyje nebuna visuomet gerai, raminosi linai: visi turi savo gerų ir blogų valandų — ir mes dabar turime, bet visi iš jų pasimoko ir pritari ir mes pasimokysime ir prityrsime.

Išmė linus iš vandens. Jie tarėsi vėl geri laikai jiems užstoja. Bet kur tau?! Nugabeno juos į jaują; pradėjo džiovinti, troškinti dumuose; paskui kaip pradės kaulus laužyti — su mintuvais triuškinėti, paskui pešioti — per šepėčius braukti — tik

spaliai bira! Perėjo ir tie blogumai. — Na, dabar bus gerai! — mano linai, bet kas čia tau davė?!

Dabar prisegė juos prie verpstės, pašiojo striugomis, suko siulais, vielojo ant špulios, nuo špulios ant krijalio, nuo krijalio ant mestuvų, nuo mestuvų ant staklių — ir vėl kaip pradės daužyti — tvoti šonus — tai buvo dar aršesni laikai, kaip pirma. Bet linai visa ištvėrė ir štai pasijuto plačiu lygiu audeklu.

— Dabar, tai pasilsėsime, mano sau. — Bet ir tai dar buvo parankstyvas džiaugsmas.

Išnešė audeklus laukan, paklojo pas kudrą ant blykės ir aplaistė šaltu-geltu vandeniu. Per du mėnesių diena iš dienos juos taip laistė, ant saulutės laikė — kol jie nepavirto balta, gražia drobe.

— Jau dabar... — manė linai. Bet kas čia tau. Parnešė juos ir kaip pradės karnyti skersai ir išilgai su žirklėmis, tik čerška tos, paskui badyti su adatomis — sunku buvo ir tuomet. Bet linai ir tai perken-tėjo ir pagalios virto baltas marškiniams.

Nors ir dabar moters beskalbdamos gerokai atidaužo šonus su kultuvėmis, bet linai nors tuomi patenkinti, kad jie pridengia žmogaus kuną nuo šalčio, karščio ir dulkių — vadinasi, daro pasaulyje gero.

20885

89386

MOTERS, ŠVIESKITĖS!

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Kningyne

GAUNAMOS KNINGOS — SKAITYKITE JAS

AMERIKA, 288 pusl., ...	75c.
AUDRA RUSIJOJE, 56 pusl., ...	20c.
ANDERSONO PASAKOS, 82 pusl., ...	20c.
DAKTARAS IŠ PRIEVARTOS (Komedija)	20c.
KAIP GYVANA: Latviai, Suomia, Anglai,	20c.
KAIP BULGARAI INGIJO LAISVĖ (I),	20c.
KAIP BULGARAI INGIJO LAISVĖ (II)	20c.
KAS IŠ KUR PAREINA, 64 pusl., ...	20c.
KELIONĖ Į ŠIDLAVĄ, 48 pusl., ...	15c.
KONRADAS VALENRODAS (Poema), 24 p.	15c.
KRAŽIŲ SKERDYNĖ, 77 pusl.	15c.
KUN. A. BURBA, 29 pusl.	20c.
LIETUVIŠKA CHRESTOMATIJA, 180 psl.	40c.
LIETUVIŲ TAUTOS KLAUSIMAS	
EUROPINĖS KARĖS METU, 102 pusl.	35c.
NAUJAS BUDAS Išmokti Rašyti, 24 pusl. ...	10c.
NUO DEGTINĖS (Komedija), 19 pusl.	10c.
PADĖJIMAS LIETUVIŲ TAUTOS RUSŲ	
VIEŠPATIJOJE (Rusų kalba), 128 pusl.	1.00
PASNINKAI LIETUVOJE, 16 pusl., ...	5c.
PERSPĖJIMAS Apie Šventą Tikėjimą, 63 p.	10c.
PRAŽUVO (Vaizdelis iš gyvenimo), 16 pusl.	10c.
ŠVINTANT (Apsaka iš Bulgarų atgijimo),	25c.
TRACHOMA, Prie Šviesos, 100 pusl.	20c.
"TĖVYNĖS" Kompletai 1909-1910-1911. po	1.00

AISOPO PASAKOS

AISOPO PASAKOS — tai vienintelis tos rūšies veikalas lietuvių kalboje ir naudinga kiekvienam turėti. Kninga 360 puslapių, su 110 gražių paveikslų, 301 pasakų ir paaiškinimų. Tinkanti pamokimams seniesiems jauniems, o ypatingai mažiems.

Motinos, nupirkdamos šią kningą savo vaikeliams, niekad nesigailės, nes vaikai mėgsta tokius skaitymus, ypač kad kiekvienai pasakai yra pritaikintas ir paveikslėlis.

AISOPO PASAKOS yra svarbios ne tik savo gražumu, bet ir labai rimta prasme: kiekviename atsitikime, kiekvienam žmogui, kiekvienai ydai rasi prilyginimus ir galiaus pamokimus. Tai neišsemiamas šaltinis; iš jų galima panaudoti sakinius viešuose susirinkimuose ir draugiškuose pasikalbėjimuose.

KAINA SU PRISIUNTIMU Į NAMUS — \$1.25

IŠSKYRUS

AISOPO PASAKAS ir 'APŠVIETĄ' VISAS KITAS KNINGAS SLA. NARIAI GAUNA UŽ PUSĖ PAŽYMĖTOS KAINOS

Raškalaudami kningų, parašykite aiškiai kningos vardą.
Peningus geriausiai siųsti per pašto Money
Orderį, paprastame laiške, užadresuojant:

A. B. STRIMAITIS 307 WEST 30th STREET
NEW YORK CITY

PASKAITOS

Žmonių Apšvietai Galima Rengti Žiemos Metu, nes tai yra Kuopų Užduotis

NE VISOS KUOPOS TUREJO APDRAUDOS IR SVEIKATOS SAVAITE, UŽTAI DABAR GALI PASINAUDOT

KUOPŲ NAUDAI SLA. IŠLEIDO 5-as PASKAITAS. JAS GALIMA SKAITYTI DIDELĖSE SUEIGOSE IR KUOPŲ SUSIRINKIMUOSE. S. L. A. NARIAI TAIPGI GALI ĮSIGYTI JAS ::

Kreipkitės į "Tėvynės" Administraciją

LIETUVOJE EUROPOS KARĖS METU

Kninga nušviečia tikrą karės padėjimą, kaip lietuviai pabėgo į plačią Rusiją, palikdami savo ukius, kuomet vokiečiai užėjo.

Kninga 92 puslapių, su 12 didelėlių puikių paveikslų, paimtų iš pačių atsitikimų su pabėgėliais.

Kainuoja tiktai 50c. su prisiuntimu.

A. B. STRIMAITIS

307 W. 30th Street, New York City

Didelis Veikalas!

KRAUJO SĖJA

Du Tomai
už
\$1.50

KRAUJO SĖJA ŽINGEIDUS VEIKALAS

Yra tai labai užimanti apysaka iš Rusijos karės laikų. Kninga išleista dviejuose tomuose atskirium. *Tome Pirmam* telpa šie dalykai: Pirmi Aidai. Maskvoje. „Šviesiai-dauggalis” Tiška. Varšavoje. Testamentas. Į Rytus. Užpakalyje Armijos. Taktika Strategija. Virdulyje. Ant Vandens. Sląstuose. Kontr-Mina. Geniališkas Pleņas. Liadojansas. Juodakis Rekrutas. Kuningaikštukas. Užtrinos Ant Vado Kojų.

Antrame Tome telpa šie dalykai: Jokamanda Pas Kuropatkin'ą. Šiupinys. Fermentai. Ginkluotas Ramumas. Priežastis ir Pasekmės. Šliubas. Prieš Mušį Kaip Tai Dailu Per Karę. Naktis Prieš Išauštant. Šamilio Ainis. Teismas. Tulei-Shanas. Dievo Perkunas. Lenktynės.

Iš viršpaminėtos įtalpos jau aišku, kad šis veikalas yra labai užimantis. Pirmas Tomas turi 289 puslapius, Antras Tomas — 246 pusl. Viso 535 puslapiai skaitymo. Tai milžiniška kningas už tuos piningus.

Kraujo Sėją galima gauti ir atskirium kiekvieną tomą. Kaštuoja su prisiuntimu po \$1.00. Užsisakant abudu tomu kartu, kaštuoja tik \$1.50. Su užsakymu reikia ir piningus prisiųsti, išperkant money orderį išrašant šitaip:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30th STR., NEW YORK, N. Y.